

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150— L., felévre 85— L.

Egyes szám ára 4— L.

Külföldre egész évre 250—

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOSSzerkesztőség és kiadóhivatalok
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)

5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Az ördög leckéje.

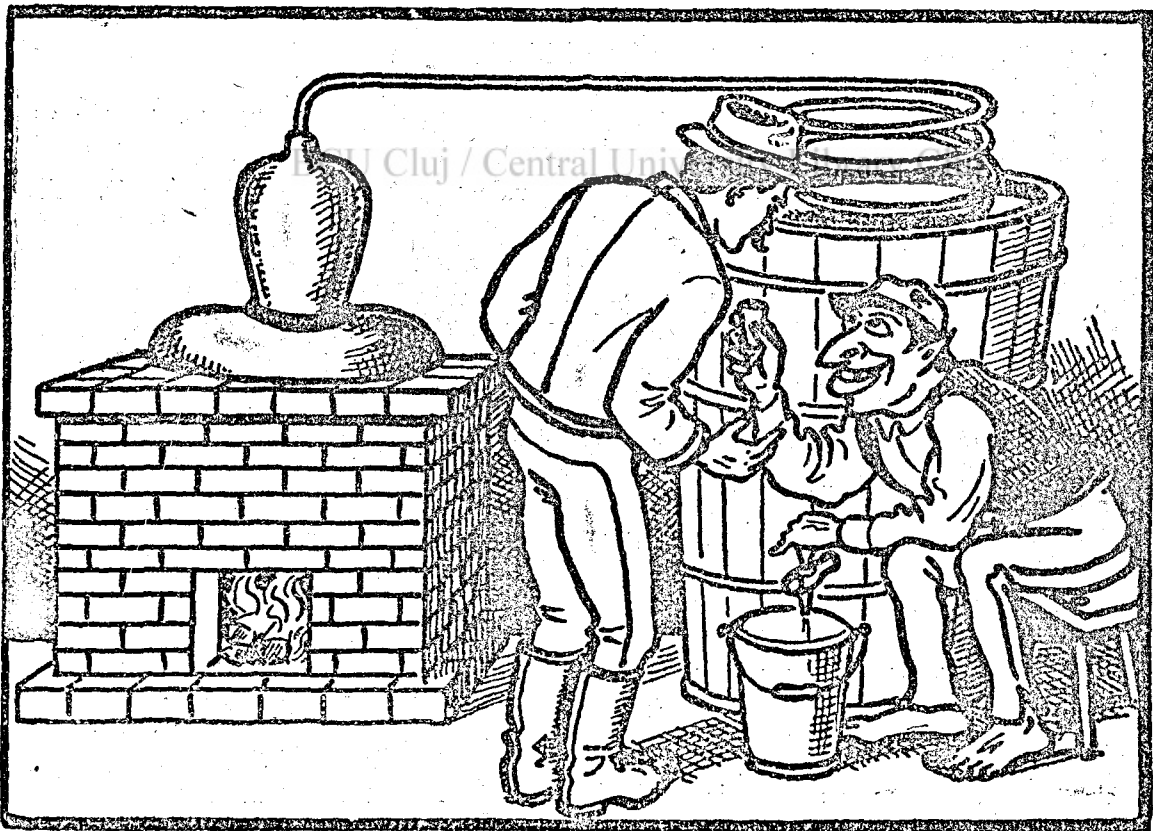
Ha vihar dühöng a tengeren és az óriási hullámok házmagasságba dobálják a hajót, a kapitány kiadja a parancsot: „Minden ember a fedélzetre!”

A gazdasági válság hullámai a mi boldogulásunk hajóját is hányják, vetik és min-

lőgép korában az apáinktól tanult eljárások — nem felelnek meg.

Példa erre a külföld mezőgazdasága, amit a *Magyar Nép* olvasói jól ismernek a sok erre vonatkozó híradásból.

A termelés minőségi és mennyiségi javi-

den embernek meg kell kérdeznie lelkiismeretével, vajjon minden téren teljesíti-e kötelességét!

Tanulnunk és tapasztalnunk kell, hogy munkánk egyre jobb és tökéletesebb legyen. A világ az utolsó húsz év alatt többet haladt, mint azelőtt száz év alatt. A rádió és a repü-

tásán kívül egy más feladat is hárul ránk: a felesleges kiadások elkerülése! Egyike ezen felesleges kiadásoknak, mely az erdélyi magyar nép zsebéből hivatalos kimutatás szerint évente sok száz milliót kilop, a szeszes italokra kiadott pénz. Szeszes italok a bor, sör és pálinka.

Azt manapság már mindenki tudja, hogy a szeszes italok fogyasztása az egészségre ártalmas és ezért nem is kívánok ezzel foglalkozni. Most csakis a dolog gazdasági oldalát tekintem.

A szeszes italokat az emberi táplálkozásra értékes anyagokból állítják elő. Nézzük csak mi történik eközben.

Egy kiló szőlőben van 5 gram fehérje-anyag, amit a szerveszet az egyes szervek elhasznált anyagának a pótlására használ és 174 gram cukor, ami munkaerőt adó anyag. Ebből lesz 900 gram bor, amiben nincs semmi fehérje, szesz és cukor van összesen 89 gram. A veszteség tehát 85 gram.

Egy kiló árpában van 77 gr. fehérje és 693 gr. cukoranyag. Ebből lesz 4 liter sör, amiben van 28 gr. fehérje — a veszteség tehát 49 gr. és 392 gr. cukor és szesz. A veszteség itt 301 gr.

Végül még a pálinkafőzésre felhasznált krumplit akarom megemlíteni. Egy kiló krumpliban van 15 gr. fehérje és 175 gr. cukoranyag. Ebből főznek ¼ liter pálinkát, amiben fehérje és cukor nincs, csak 84 gr. szesz, tehát a krumpli tápértéke majdnem teljesen elveszett.

A mai nehéz megélhetési viszonyok közt, amikor sok embernek nincs meg a betevő falatja, vétek az emberi táplálkozásra alkalmas anyagok illetően elrontása. Aki a fenti számokat figyelmesen elolvassa, igazat ad nekem, ha azt mondom, hogy a szeszes italok készítése elrontást jelent.

Ha valamit állítunk, kísérletekkel kell igazolnunk. Pontos kísérleteket csináltak, hogy az előző nap fogyasztott szeszesital hogyan hat az utána következő nap munkateljesítményére.

A kísérletekre használt egyének először több napon át dolgoztak anélkül, hogy valamilyen szeszes italt fogyasztottak volna. Azután több napon át úgy dolgoztak, hogy az előző este egy pohár bort ittak. Az elvégzett munka pontos megmérése kimutatta, hogy a munkateljesítmény jobb volt akkor, ha nem ittak semmit.

A hadseregben végzett kísérletek is erre az eredményre vezettek. Azon csapatok melyek nem kaptak szeszes italt, jobban meneltek, mint azok, melyek kaptak.

A szeszes italok még azáltal is aláássák a nép gazdasági erejét, hogy fokozzák a bűnözések számát. Mindenkinek meg van a saját tapasztalatja, hogy a bicskázások, verekedések és gyilkosságok rendszeresen vasárnap történnek, vagyis akkor, mikor az emberek szeszes italokat fogyasztanak.

Szepen példázza a fent elmondottakat a következő mese:

Volt egyszer egy falu, amelynek a lakói hírből sem ismerték se a sört, se a bort, se a

Szenvedéseimtől teljesen megszabadult!

Több mint egy évig szenvedtem bal váll-izületemben időnként igen heves rheumás fájdalmakban. E fájdalmaktól rövid idő alatt, más eredménytelen kísérletek után, teljesen csak az Önök Togal-ja szabadított meg. (Különösen meglepő volt a Togal-tabletták biztos hatása, s az a körülmény, hogy jól türem. Még napi 9 tablettás adagok sem váltottak ki kellemetlen mellékhatást, [gyomor stb.]) Ezért mindazok részére, kiket ilyen, vagy hasonló fájdalmak kínoznak, a Togal alkalmazása ajánlatos. Puri Norbert, Brassó.

Norbert Puri

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, vény, idegzsába és hátfizomfájdalmak, álmatlanság, sprnátha és hűléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a savat, bakteriumölő, tehát a baji gyökerekben támadja.

Több mint 6000 orvosi vélemény. Egy kísérlet meg-
Az összes gyógyszerárakban. Lei 52.—

pálinkát. Épen ezért lakói szorgalmasan goztak, nem káromkodtak és sohasem fo-
ott elő verekedés.

Nem tetszett ez az ördögök fejedelmé-
Megbizta tehát a fiaördögöt, hogy men-
el oda bajt csinálna.

El is ment a fiaördög és épen szá-
idején ért a falu határába. Látott ott
gazdaembert, ki egyedül szántott. A tar-
nyája az ebédjével a szántóföld szélén
fára volt akasztva. Azt gondolta a fiaör-
hogyha ellopja a tarisznyát és a gazda m-
délben éhesen keresi a tarisznyát és nem
lálja, káromkodni fog. El is lopta az ördög
tarisznyát és elbujt egy bokorban, hogy
a következményeket.

Keresi délben a gazda az ebédjét és
találja. De nem káromkodott. Azt mondta

— Bizonyosan egy nálam is éhesebb
ber ette meg.

A déli pihenő után pedig nyugodtan
vább szántott.

Megmérgeződött az ördög, hogy nem
cél és mást gondolt. Emberi formát vett
oda ment a gazdához és tisztességesen kös-
tötte.

— Nem lenne szüksége gazdurannak
resre? Látom egyedül szánt. Ingyen sz-
nám, ennivalót és ruhát adjon!

Megtetszett a gazdának az erőteljes
szerény legény és szolgálatába fogadta. A
kezdve pedig minden munkája jól siker-
gazdának, úgy, hogy egy év leforgása-
már megvagyonosodott. Tele volt a hom-
gabonával.

Nagy becsben tartotta szolgáját, ki neki szerencsét hozott.

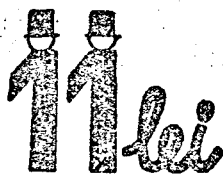
Nem esoda tehát, hogy szót fogadott neki, mikor az ördög azt tanácsolta, hogy felesleges gabonájából pálinkát főzzön.

A fiaördög utmutatása szerint hamar elkészült a pálinka és az egész falu összegyűlt, hogy megkóstolja az újféle italt.

De el érte az ördög a célját. Volt azontúl a faluban káromkodás, duhajkodás és bieskázás.

Dolgavégeztével visszatért a fiaördög a pokolba, ahol az ördögök fejedelme nagyon megdicsérte, hogy megismertette azt a józan népet az ördögök italával.

Aki akar, sokat tanulhat ebből a történetből.

az ára 4 darab

KOPROL

hathatónak

új alumínium csomagolásban

1. db. KOPROL

3 lei

10. db. KOPROL

27 lei

Fiaim, csak énekeljete!

A foglalkozásom olyan, hogy sokat és nagy területet kell beutaznom. Aki pedig sokat utazik — az sokat hall, sokat lát és sokat tapasztal.

Láttam egyes vidékeket, melyekre ránehezedik a nyomasztó gond, állandó a panasz, nincsen szerető férfi vagy asszony, elveszett a gyermekek arcáról a mosoly, teher a család, a munka és üres az Istenháza. Siettem el innen, hol már a jótanács sem segít, hisz az én lelkemet is kezdette bevonni a levertség, a valónál sötétebbnek láttam a mindennapi életet, nem hittem a verejtékes munkadiadalában.

Menekültem derüesebb vidékre.

Nehéz és fárasztó munkám után utam Erdővidéken vitt keresztül.

Autóbuszonkba Vargyason katonalegények ülnek fel. Nyolcan. Bevonulnak. Utaslásaim is rettegve gondolnak a további hosszú útra, hiszen ilyenkor a duhajság járja, s a fékevesztett kedély — ha durvaságban is — még egyszer utoljára fellobban és kirobban, hiszen hosszú időre lesz kalodába zárva.

Autóbuszunk elindul — legények énekelnek. Népdalokat énekelnek. Azokat az édesbús, kesergő és mégis vigasztaló dalokat, melyek nem íróasztal mellett születnek, nem megrendelésre készülnek, nem hacacaré vásári portékák, nem is karra irták, nincsenek kiforgatva eredetiségükből, hanem énekeltek és szépen énekeltek úgy, amint az a nóta meg-

született az erdön, a mezön, a munkaközben, — erdővágáskor, tavaszi szántáskor, kaszáláskor vagy aratáskor, egyszerűen, melegen, szívből és szívhez szólóan énekeltek, nem is énekeltek — daloltak.

Igy vonultak ők be — a vargyasi legények — dallal, jókedvvel, magukkal vitték lelkük legdrágább kincsét, amely őket soha el nem hagyja — a dalt. Mert e dalokban benne van Isten dicsérete, a szülő tisztelete, a család szeretete. De benne van ezeréves magyar multunk minden öröme és bánata és benne van egy újabb ezer év reményének záloga. Népünk mindaddig és csak addig életerős, míg nyelvében, dalában él.

S mi — az előbb még megrémült utasok — magunkba mélyedve ültünk szótlanságba a daloskedvű legényektől azzal búcsuztunk: „Fiaim, csak énekeljete!”

További utam Alsórákosra vezetett. Munkám elvégezve kedves társaságban vacsoráztam. A társaság vegyes volt. Egy pap, egy inspektor, négy-öt nadrágos ember, hét-nyolc falusi gazdaember. Alsórákos közbirtokosságának vezetősége. Közös vacsora. Egy nagy lábás báránnytokány — puliszkával. Jó bor. Feloldodnak a nyelvek, eltűntek a válaszfalak anélkül, hogy az a tisztesség rovására ment volna.

Falusi gazdatársaim között puzmogás, mozgolódás, helyesere, torokköszörülés és nemsokára felcsendül: a dal. — Nem gyerme-

kek ajkáról, hanem 40—50 év közötti gazdák énekelnek, kik a mindennapi nehéz robotmunka után ráérnek még dalárdába is eljágni. És énekelnek iskolázottan, fegyelmezetten, kipallérozottan.

Egyik dal követi a másikat. Egyik gyönyörösebb, mint a másik.

Ezek az emberek soha sinesenek elfáradva, ezeknek nem ül ki kétségbeesés az arcukra, ezeknek asszonyaik kedvesek, vigak, gyermekeik mosolygósak, mert egész életüket átfogja és kitölti, minden munkájukat kíséri: a dal.

Büszkék is ötvenhat tagból álló dalárdájukra, büszkék tanítójukra, ki tanításával egy lelki kincset adott nekik, melytől elfelejtik a márt, nem kíséri állandóan a nyomasztó gond, felszabadulnak a dal által, megenyhülnek és dalaik révén közelebb jutnak Istenhez.

Büszke lehet az a tanító, kinek ilyen lárdaja van.

Amerika mosolygó embereket akar velni, legyen a mi népünk daloló. A dal mörzi legnagyobb kincsünket: anyanyelvünk. A dal az összefogó kapocs falu és város között; a dal kizár minden szennyes egyet vagy politikai vizsályt; a dal összetart, mesít, nevel, napigondokon felül emel; a dal beszélgetés Istenmel.

Az arra hivatottaknak pedig ne legfárasztó dalainkat felkutatni, megőrizni, kincsesé tenni, mert nemzeti munkát végez fajunk épségben való megőrzését és fennradását munkálja, ki népünkben a dal sztetét ápolja.

— Fiaim, csak énekeljetek!

(Etéd.)

Lőrinczy Dénes

Külföld

Megkötötték a román-magyar kereskedelmi szerződést. A Bukarestben megkezdett tárgyalások Budapesten eredményre veztek: elkészült a kereskedelmi szerződés. A szállítás aránya 1 és 1. Vagyis, amennyi értéket mi szállítunk oda, ugyanannyi értéket szállít hozzánk Magyarország. Mi főként tüzfát és épületfát fogunk szállítani, Magyarország ipari cikkeket. És mind a két félnek haszna lesz belőle.

A béke utja. Az angol miniszterelnök nyitotta meg. A munkás vezérből lett nagy államférfi: MacDonald. Az első lépéseket is ő tette meg rajta. Először Genfben, egy új leszerelési terv bemutatásával, azután Rómában, Mussolininál.

Az angol leszerelési terv csökkenti a nyertes, emeli a vesztes államok haderejét, eltiltja a repülőgépekről való harcot s a gázharcot is. Viszont — ez már támadásra okot adó hibája — a győztes államok

hadirepülőgépját fentartja, bár csökkentett mértékben, azonban a vesztes államoknak nem enged hadirepülőgépeket a jövőben sem. Ezzel szemben azonban öt év elteltével tárgyalatni kívánja a tervezet a végleges leszerelést, ez alatt az öt év alatt a fegyverzést sehol sem lehet emelni és elő kell készíteni a teljes lefegyverzés politikai feltételeit. Ezen hirt szert a páris-környéki békék békés revízióját érti az angol terv.

Ez nagyjából a MacDonald terve. Teljes melegegedést sehol sem kellett. Ezt várni sem lehetett. De alkalmas alapja a tárgyalásoknak s ezt mindenki elismeri. Ez az elismerés pedig egyik alapja a tárgyalások jó eredményének.

Mussolinihoz azért ment MacDonald, hogy megnyerje hozzájárulását az angol tervhez s ezt a célját el is érte. Ezen felül arra törekedett, hogy közvetítsen Olaszország és Franciaország között, mert az olasz-francia ellentét az európai békének egyik nagy akadálya. Ebben

sem volt eredménytelen a munkája s ha sikerül enyhíteni a francia-német ellentétet, — pedig szintén komoly szándék — akkor meglehet a remény minden európai kérdés megnyugtató megoldására.

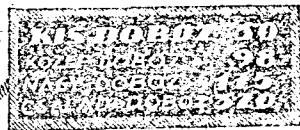
A MacDonald áldozatos munkáját az egész világ örömmel fogadta s már megvan az eredménye, hogy a háború veszélye megszűnt. Pedig — a MacDonald nyilatkozata szerint — ez a veszély nagyon közeli volt és éppen ez indította MacDonaldot a tevékenységre.

Magyarország nem akar háborút. Sok felől bukkant fel a hír a világsajtóban, hogy Magyarország háborúra készül. Mindig megcáfolták, de a hír még sem aludt el, bár az egész világos, hogy Magyarország egészen körülvárt helyzetben nem indíthat háborút. Hogy most MacDonald Rómában Mussolinival elindította igazságos béke munkáját, Gébös magyar miniszterelnök elérkezettnek látta az ide nyilatkozattételre. Nagyon

mény, nagyon erélyes és félre nem érthető szavakban fejezte ki Magyarország teljes békekészségét és utasította vissza a háborura készülés vádját. A határozott nyilatkozatot a világ nagy lapjai is közölték és nagy elismeréssel irtak róla. Remélhetőleg ezzel véget fog érni a vádaskodás Magyarország ellen.

Békes revízió. Egy magyar politikai párt kiküldött bizottsága március tizenötödikén felkereste az osztrák követet s egy kérvényt hagyott nála az osztrák köztársaság elnöke számára. A kérvény a két ország évszázados összeköttetése alapján az Ausztriához csatolt magyar területek visszaengedését

Úcsőbb lett az
Uromaltine

kéri, hogy ezzel meginduljon a békes revízió munkája.

Az osztrák követ és küldöttség tagjai a kérvény átadása után hosszabb barátságos beszélgetést folytattak.

A német politikai helyzet. Az új német országgyűlés nagy lelkesedéssel összeült s megadta Hitlernek az alkotmányos alapot a kormányzásra.

Gazdasági téren a német kormány arra törekszik, hogy az ország mindennel lássa el önmagát. Ennek pedig gazdasági

háboru a következménye azokkal az államokkal, amelyek eddig terményeiket oda szállították. Ennek hatását a mi különben is elnyomorodott mezőgazdaságunk szintén érzi már.

A német élet tehát teljes és és gyökeres átszervezésben van. Ha sikere lesz a szervezésnek, igen nagy eredmény. Ha sikertelen lesz, végzetes következményei lehetnek. Mert Hitler ellenfelei hasonló pénzzel fognak visszafizetni.

Belpolitikai hírek

Felülvizsgálják Csikban az adókvétést. Mint közöltük, Csikmegyében a földadó kivétele körül sok sérelem érte a székelységet. Arról is megemlékeztünk, hogy a magyar szenátorok és képviselők közbenjártak a pénzügyminiszternél a csikmegyei adók mérséklése ügyében. A magyar parlamenti képviselők behozonyították a miniszterelnök előtt, hogy Erdély legsoványabbban termő földjei után a csikiak több adót fizetnek, mint a román Alföld legtermékenyebb földjein gazdálkodó földművesek. A Magyar Párt közbenjárásának meg lett az eredménye. A pénzügyminiszter utasította a csikszeredai pengigazgatóságot, hogy a csikmegyei adókvéteéseket vizsgálta felül és a földadót állapítsa meg a tényleges viszonyoknak megfelelően. Az adók felülvizsgálását külön bizottságok fogják a helyszínen elvégezni.

Sulyos bírálatban részesítette a Magyar Párt a kormány által előterjesztett költségvetést. A parlamentben lezajlott költségvetési vita alkalmával a magyar képviselők a kormány költségvetési tervezetét sulyos bírálatban részesítették. A vitához különösen br. *Jósika János* és *Laár Ferenc* magyarpárti képviselők szóltak hozzá. *Jósika János* kifejtette, hogy a költségvetést azért nem lehet még most sem egyensúlyba hozni, mert Románia ma is négyezer millió lejt fizet évente külföldi hitelezőinek. *Laár Ferenc* előadta, hogy ha a költségvetésbe beállított egyházi államsegélyt nem emelik fel, a hívek tízezrei fognak lelki gondozás nélkül maradni. *Laár Ferenc* követelte, hogy az államsegélyt igazságosan és egyenlően osszák fel a különböző felekezetek között.

Használhatják-e a községi tanácsstagok a magyar nyelvet? Szatmár megye tavaszi közgyűlésén *Dragos Aurél* esperes kérte,

hogy oszlassák fel *Kisköles* község tanácsát, mert a tanácsstagok csak magyarul tudnak beszélni. *Osian*, vármegyei prefektus válaszában kijelentette, hogy a *közigazgatási törvény sehol sem követeli, hogy a tanácsstagok a román nyelvet is beszéljék.* Különben is — állapította meg a prefektus — annak idején a *kiskölesi tanács* megalakulását megfellebbezték a *kolozsvári revíziós bizottsághoz* és a bizottság törvényesnek mondotta ki a választást, tehát nincs alap a *kiskölesi községi tanács* feloszlására.

Minden községben adják elő a műkedvelők a
„DÚSGAZDAG”
 című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával
 szerezhető meg.

Hírek

Márciusi hó. Március utolsó hetében Európa keleti felén nagy havazások voltak. Különösen Erdélyben okozott nagyobb zavarokat a késői tél. A hóviharak miatt a vasuti közlekedés több vonalon megakadt, a hó súlya leszakította a telefon és táviró vezetékeket. A havazás után bekövetkezett hirtelen olvadás sok helyen árvizet okozott.

Nem lehet terményekkel fizetni az adót. Mint közöltük, a parlament elé törvényjavaslatot terjesztettek az adóknak *terményekkel való fizetéséről*. A tervből azonban nem lett semmi, mert a parlament törvényvéleményező bizottsága visszautasította a tervezetet. Ilyenformán a parlament nem is fogja tárgyalni. Kisgazdáknak pedig ez az adózási rendszer nagyon jó lett volna.

Milyen kenyeret esznek Oroszországban. Oroszországban az élelmezési viszonyok nagyon rosszak. Az erről szóló híreket most egy Oroszországból hazakerkezett, volt hadifogoly, Kubicsék Gyula nagyváradi vaseszter-

gályos mindenben megerősítette. Kubicsék elmondotta, hogy a munkások egy hónapra csak annyi élelmiszert kaptak, amennyit tizenöt nap alatt elfogyott. Mindig éheztek. A legjobb ételek közé tartozott a mustáros, büdös hal és az orosz zöldségleves. A kenyér ehetetlen volt. Kubicsék egy darabot haza hozott az oroszországi kenyérből és Váradon ismerőseinek megmutatta. Az oroszországi kenyér olyan fekete mint a föld, buzaliszt alig van benne, kesernyés izü és égeti az ember gyomrát. Ezt a kenyeret is csak igazolvánnyal adják és sorba kell állani érte.

Miért drága a gyufa? Tudvalevőleg Románia a gyufagyártás jogát egy svéd társaságnak adta el. A szerződés értelmében a svéd minden skatulya gyufa után másfél lejt kell, hogy fizessenek az államnak. Minthogy a gyufa előállítása pénzbe kerül és a svédok is haszonnal akarnak dolgozni, a gyufa árát három lejben állapították meg. A magas ár miatt azonban a gyufa nem fogy és falvakon annyira takarékoskodnak a gyufával, hogy tüzgyújtás vagy lámpagyújtás idején inkább a harmadik szom-

szédba mennek tüzért, de gyufa nem fogyasztanak. A svéd társaság ajánlotta a román kormánynak, hogy a gyufa árát szállítsa le, mert ilyen körülmények között nagy összeget fizet rá minden évben az üzletre. A kormány azonban nem hajlandó engedni maga hasznából s ezért drága a gyufa.

Hogy fest a valóságban a kiméletes adóvégrehajtás? Közülük lapunkban, hogy a pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki az adók kiméletes végrehajtásáról. A hiradás alkalmával kifejeztük aggodalmunkat, hogy a valóságban ezt a rendeletet nem fogják végrehajtani. Feltevésünk, sajnos valónak bizonyult. Székelyvárvárhelyről írja egy előfizetőnk, hogy Jonescu, pénzügyigazgató 17 végrehajtót zudított a székelyudvarhelyi polgárok nyakára. A végrehajtók a legszigorúbb módon folytatják az adóbehajtását.

Kivégezték a csikágói főpolgármester gyilkosát. Közülük lapunkban, hogy az Északamerikai Egyesült Államok elnöke Roosevelt ellen merényletet követtek el. A merénylet alkalmával Csikágó város főpolgármestere, a magyar származású Csermák, megsebesült és hosszasan szenvedés után meghalt. A merénylő Sangarát halálra ítélték és kivégezték.

Egy okos tanács.

Előfizetőink ebben a számban egy körlevelet kapnak, kézhez. Ezt a körlevelet a helybeli „Takarékoság” részvénytársaság intézi Önhöz, amelyben a most kezdődő osztálysorsjáték igen nagy esélyeire hívja fel az Ön figyelmét.

A „Takarékoság”-gal a „Magyar Nép” kellemes összeköttetésben van és nekünk is érdekünk, hogy aki sorsjegyet szándékozik vásárolni, az a „Magyar Nép”-re való hivatkozással a „Takarékoság”-nál vásárolja meg sorsjegyét.

A könnyű és gyors meggazdagodásnak ma csak egy módja van: sorsjegyet vásárolni, hogy egy nagy nyereményt csinálhasson!

Csak az nyerhet, akinek sorsjegye van!

Igyekeztek mielőbb biztosítani az Ön részére fenntartott számot és a csatolt postautalvánnyal küldje be mihamarabb a sorsjegy árát a „Takarékoság”-hoz.

A kis táncosnők kinszenvedése. A kis táncosnők életéről rendkívül érdekes cikkeket közöl a *Déli* új száma, amely valóságos tárháza az érdekességeknek. Minden színházi, rádió és filmeménnyről beszámolókat közöl, páris budapesti és külföldi rádióműsorokat ad. Sok cikk, rajz, 120 kép, folytatásos regény, és felvonásos szindarab, keresztjévtény teszi változatossá a *Déli* új számát. Egy száma ára 20 fillér.

Névelemzés Csikban. Csikmegye tanfelügyelője a legképtelenebb intézkedésekkel zaklatja csikmegyei felekezeti iskoláit. A tanfelügyelő nap-után újabb rendelkezéseket bocsát ki, hogy a felekezeti iskolába járó gyermekek egy részén szűrmázású és így az állami iskolába rendeli őket. Különböző kifogásokat emel a felekezeti iskolák épületei és felszerelési ellen, hogy az iskolákat ártatlanság.

Az ital áldozata. Kolozs községben Fecete Radu, községi tanácsos nagyot mulatott. Az elgyasztott italoktól megrögzött, az uton elesett és csak egy tenyéryi pocsolóba bukott. A magával tehetetlen, részeg ember befűlt a helyi pocsolóba.

Bukarestben nem szabad konverzió ellenes gyűléseket tartani! Bukarestben román polgárok gyűlést hívtak össze, hogy tüntessenek a konverzió ellen. A gyűlés megtartását a hatóságok nem engedélyezték.

Halálos bucsuzás. Szomorú dolog, hogy a bevonuló legények sok olyan dolgokat cselekszenek, amik az emberi méltósággal nem egyeztethetők össze. Legutóbb Csikmegyében történt az alábbi sajnálatos eset. A csikszenttamási legények összeverekedtek a csik-somlyóiakkal. Közben a somlyóiak Csiktaplócá felé menekültek, ahol társaik a kocsmákban mulattak. Itt újból felvetődött a harc a szenttamásiakkal. Ekkor a szenttamásiakat szorongatták a község házára,

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE,
HA RENDES AZ EMÉSZTÉSE

ARIN

ahonnan Benes József jenőfalvi legény éppen akkor lépett ki, mikor az üldöző csiksomlyóiak odaértek. Szerencsétlen Benes Józsefet, aki egyik harcoló félhez sem tartozott, Sorban Károly és Váncsa István somlyói legények ásókkal agyonütötték. A verekedésnek több sebesült áldozata van. A gyászos virtuskodásnak a törvény előtt lesz folytatása.

Ostromállapot Oroszországban. Lapunk előző számában közöltük, hogy Oroszországban forradalmi állapotok uralkodnak. Ezzel kapcsolatban közölhetjük, hogy a szovjet egész Oroszországban elrendelte az ostromállapotot. A rögtönítélő bíróságok száz számra végzik ki az ártatlan embereket.

Eszkimók között él egy magyar orvos. Messze Kanada északi részén, ahol már csak eszkimók vannak, él egy magyar származású orvos, *Dr. Urbán Ervin*. 1928-ban ment ki Kanadába és azóta százezer négyzetkilométeres területen, távol minden kulturhelytől, folytatja áldásos működését. *Urbán dr.* állandó helyen áll az eszkimó kuruzslókkal, de azért jól érzi magát és hosszú estéit *Tolnai Világlapja* olvasásával tölti. Csak azt sajnálja, hogy sok időbe telik, amíg a lap hozzájut, de ha későn is, minden hazai és világeseményről tájékozik.

Újból megnyílik Nagyváradon a római katolikus gimnázium. A Nagyváradon székelő premontrei-rend gimnáziumát a kormány évekkel ezelőtt bezáratta. Az intézkedést most megváltoztatták és a gimnázium megkezdte működését.

Különös farkaskaland. Varsó közelében történt az alábbi, különös eset. Egy földmives lovas szánkón igyekezett a szomszéd faluba. Utközben hét farkas támadta meg. A földmives lovaival együtt már már áldozatul esett a farkasoknak, mikor egy repülőgép jelent meg. A repülőgép vezetője észrevette, hogy a földmives milyen halálos veszedelemben forog és a repülőgépet csaknem a földszíneire kormányozta, hogy a farkasokat elriassa. A farkasok megijedtek a zugógéptől és elmenekültek. A repülő a földmiveset a szomszéd faluig kísérte a levegőben, hogy további veszedelmektől megvédje.

Szerencsétlenség a tehén istállóban. Fehér Kálmán, hilibi gazdálkodó felesége az istállóba ment, hogy az állatokat megetesse. Az egyik tehénre ráült, mire az állat megvadt. Fellökte az asszonyt és hasát felhasította.

Minden magyar ember jelezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Az „O. P. I. S.”-tagok által igénybevehető kedvezmények: 1. Ingyen orvosi vizsgálat. 2. Ingyen ügyvédi tanács. 3. Hóvégén készpénzsegély. 4. Két oldalra kiterjedő lista szerinti kedvezmények Kolozsváron színházakban (román, magyar), moziban, fürdőkben, szállodákban, éttermekben, mindenfajta üzletben, iparosoknál, utazásoknál stb. 5. Gyors és jó elhelyezkedés. 6. Készpénzkölcsön szerzés. 7. Ingatlan eladás és vétel. 8. Megfelelő jó és olcsó lakás szerzésben. 9. Mindennemű törvényesen elintézhető megbízásokkal kapcsolatban. 10. Mindezen kedvezmények az arcképes igazolványok felmutatása mellett az egész ország területén minden képviseleti helyeinken igénybevehetőek. Mindenütt óriási kedvezményes lista alapján választhatnak az Opistagok, hogy mit, hol szerezzenek be. Az összes nyári fürdőhelyeken is igen jelentős kedvezmények vannak biztosítva az Opistagoknak. Programunk folytatásképpen felállítottuk az összes képviseleti helyeinken az alatt felsorolt osztályokat, hogy így tagjainknak ténylegesen mindennemű ügyeik gyors és eredményes elintézésében segítségére legyünk az ingyen orvosi vizsgálat, ingyen ügyvédi tanács, mindennemű bevásárlási és utazási, szórakozási kedvezményeken és hóvégi készpénz segélyen kívüli is. Tekintettel arra, hogy már mindenfajta megbízás érkezett be, máris felkereshetőek összes képviselőink, hogy onnan tagjaink megfelelő utbaigazítást nyerjenek és pedig:

1. bármily irányú elhelyezkedés és alkalmaztatást illetően,
2. Készpénzkölcsönökre vonatkozóan.
3. Ingatlan adás-vételre vonatkozóan.
4. Az ország bármely területére adandó megbízásokra vonatkozóan, melyek törvényesen elintézhetőek.

Itt hívjuk fel tagjaink szives figyelmét, hogy szabályzataink értelmében minden képviselőnk-nél panaszkönyv van, amelybe mindennemű panaszt, kérést, vagy kérdést az illető anyanyelvén be lehet írni, és az erre vo-

natkozó elintézését a képviselőnk-től a legsürgősebben kéri.

Biztosak vagyunk, hogy tagjainknak programunk folytatásos betartása által még további megfizethetetlen előnyöket fogunk biztosítani a csekély havi 20 lei tagsági díj ellenében. Csak sziveskedjenek szolgáltatainkat minél gyakrabban és minden irányban igénybe venni!

Kiváló tisztelettel:

„O. P. I. S.” ker. igazgatósága
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina
Maria (v. Deák F.-u.) 15.

Megjegyzés. Kaptuk a következő sorokat:

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Magyar Nép” mult heti száma érdekes leírást hozott arról, hogyan kell olyan kutat építenünk, amelynek mindig kifogástalan vize van. Mintán figyelmesen átolvastam a leírást és megnéztem az első oldalon levő képet, azt találom, hogy abban három hiba is van.

Először is az itatóvályu nagyon közel van a kúthoz. Minden gazdaember tudja, hogy az állatok itatás közt sokat ganéznak és így a kut közvetlen környékét megfertőzik. Jobb lenne a vályut néhány méter távolságra tenni.

Másodszor pedig a kut körül nincs a leírásban említett enyhe lejtő, úgy, hogy a szennyes víz ott könnyen meggyűlik és pocsolyákat alkot.

Harmadszor a kut fedele deszkából van bádogborítás nélkül, úgy, hogy a szennyes víz azon átsorogva megfertőzi a kutat.

Nagyon megköszönném a tisztelt Szerkesztő urnak, ha néhány sorban megírná ne-

kem, hogy kinek van igazsággal kem vagy pedig a rajzolat. A községünk ugyanis egytát akar építeni az említett szerint és az én kifogásaim nem akarják tekintetbe venni.

(Eloffia)

Szerkesztő megjegyzése levél írójának mindenben zát kell adnunk.

Ügyvédi hír. Dr. Péter Jenő, ügyvéd, lapunk mult társa, irodáját Cluj-Kolozsvár Str. Iuliu Maniu v. Szenteguta 6. sz. alá helyezte át.

Miért? A célszerű összedolgozás és azok a kitünő sikerek, amiket híres orvosok, valamint mos klinikán és kórházban Togal-lal elértek, rövid időn belül általános elismerést vált ki ennek a gyógyszernek. Adott szakvélemények egyháttalag elismerik, hogy a Togyorshatású fájdalomcsillapítószer, amely utolérhetetlen, kényes-, csuszos- és idegfájdalmaknál, az ízületekben és végtagokban fellépő fájdalmas ideges fogfájásnál, valamint fájásnál.

Vetőmagvak

legmegbízhatóbb minőségűek
a 33 éve fennálló

MEZŐGAZDÁK

Részv.-Társ. szerzethetők

ARAD

Konyhakerli és virágmagvak
heremmagvak,
lakarmányrépamagvak.

Arjegyék ingyen és bérmentve

Cim: Mezőgazdák Részv.-Társ.
ARAD.

Jobb nincs,
mert nem lehet

vezet

Mezőgazdasági, konyhakerti és virágmagvak romániai főlehelés
Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (v. Deák Ferenc-utca)

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Tenyésszünk-e házinyulat?

S. L. előfizetők aziránt érdeklődik, hogy érdemes-e a házinyulat tenyészteni, lehet-e a bőrt értékesíteni? Kérdésre válaszunkat az alábbi cikk keretében adjuk meg. A cikket dr. Szentkirályi Ákos, volt gazdasági akadémiai igazgató írta, akinél szakavatottabb ismerője a házinyul tenyésztésnek nálunk nincsen.

A Magyar Nép egyik előfizetője azt kérdezi, hogy érdemes-e házinyulat tenyészteni, mert ha igen, szeretne ezzel foglalkozni. Tizenkét darab prémnyulat kínálnak neki megvételre, mint írja s a tizenkét darab nyul ára háromezer lej volna. Megjegyzi levelében, hogy közöljük vele véleményünket őszintén.

Válaszunkat a következőkben adjuk meg. Őszintén, jólélekkel ajánlom, hogy házinyul tenyésztéssel foglalkozzék. Ova figyelmeztetem azonban, hogy ne prémfajtákkal kezdje tanulni a tenyésztést és, hogy semmiestre se adjon ki 3000 leut, mint kezdő, magállatokért. Sok csalódás, sok kár érheti és végképpen elmehet a kedve a házinyul tenyésztéstől. Már pedig nagyon szükséges, hogy minálunk is mennél többen karolják fel ezt a kisállattenyésztési ágat, mert sok családnak számottevő bevételt és pompás jó pecsenyének, levesnek való húst biztosíthat.

Sok esztendeig foglalkoztam házinyul te-

Uőe, bársnyos lez
a bőre, ha
fürdőjébe

VELOSA

PEZSGÓ
FENYÓTÁB-
LETTÁT TESZ!

nyésztéssel a kolozsvári gazdasági tanintézet majorjában. Tapasztalatból tudom, hogy sok ágaboga, fogása van, amit könyvből megtanulni nem lehet, amit kitapasztalni kell. Azzal kezdettem, hogy a vadnyulhoz hasonló színű, husra is jó, prémje is alkalmasan eladható, nem kényes közönséges házinyulat szerezttem. Az első esztendőben megismertem, nagyjában a házinyul életét, természetét, szokásait. Ezt ajánlom mindenkinek. Azután már biztosabban intézkedtünk. A mai világban csak rendszeres tenyésztés járhat haszonnal, a lehető egyszerű — nem költséges berendezéssel. Csak 1—2 esztendei tapasztalás után célszerű valami drága husfajtát, avagy prémfajtát, fajtatenyésztésre beszerezni. Ahol kevés a hely, fiáztatásra berendezett egyszerű ketrecekben is jó eredménnyel tenyészthetjük bármelyik fajtát.

Dr. Sz. Á.

PIAC

Uj országos vásár Uzdiszentpéteren.

A kolozsmegyei Uzdiszentpéteren új országos vásárt tartanak április 11-től április 5-ig. Első négy nap mindenféle állatvásár különösen juh és disznó vásár van. A kirakóvásárt az ötödik napon tartják meg.

Piaci árak Nagykárolyban.

Terményárak: buza 600—610, rozs 450—460, árpa 240—

250, zab 180—190, kukorica 175—180, búkköny 250—255, napraforgó 380—390, kendermag 450—460, tökmag 400 lej mázsánként.

Állatárak: kövér sertés 18—21, sovány sertés 18—20 lej élőszilyban kilónként. Feltűnő, hogy a sovány sertés ára az utóbbi időben milyen magasra szökött.

Piaci árak Brassóban.

Terményárak. Buza 680—730, rozs 480—510, sörárpa 310—320, takarmányárpa 250—

270, zab 280—300, szemes kukorica 200—220, lencse 500—600, fehér paszuly 300—400, krumpli 110—150 lej mázsánként.

Takarmányárak: Préselt széna 100—110, széna 70—80, szalma 40—50, korpá 150—170 lej mázsánként.

Állatárak: Hizott ökör 8—10, hizott disznó 15—17 lej élőszilyban kilónként. Igás ökör 8—12 ezer, igásló 4—10 ezer lej páronként.

Szerezzünk új előfizetőket!

Művelődési mozgalmak.

Faiskolát és könyvtárat.

A falu olyan szükséges táplálója a városnak, mint a pataknak a forrás. Ha a forrás vize elapad, akkor kiszárad a patak is. A falu mindig új erőt, friss vért önt a város ereibe, hogy a társadalom vérkeringése állandó és egészséges legyen. Ezt látjuk és érezzük mindannyian s ezért írta zászlójára különösen az ifjuság ezt a jelszót: „Mentsük meg a falut!” Ezzel a jelszóval a közelmúltban az unitárius ifjuság is zászlót bontott. Évről-évre ifjusági konferenciákat tart, melyeken az egyes vidékek falvainak ifjusága és népe szokott találkozni. A Dávid Ferenc-Egylet ifjusági körének külsejében azt a megbízást kaptam, hogy a marosközi unitárius egyházközségekben szervezzem meg az ifjusági egyleteket. Bejártam 17 magyar községet. Mindenikben először az ifjussággal, vagy amint az idő engedte, a néppel foglalkoztam.

Azt tapasztaltam, hogy falun az emberek még mindig lelkesednek a nemes és önzetlen célokért, de szegénységükben, a sok kiábrándulás után alig akarják elhinni, hogy még akadjon valaki, aki ne pénzükért keresse fel őket.

Az ifjussággal igyekszem megértetni, hogy nekik, mint a község jövő gazdájának, sokat kell tanulniok, fejlődniök, a gazdasági dolgokban jártasságot szerezniök, hogy bátran vehessék ki az ekeszarvát édesapáik kezéből és egyenes barázdákat hasíthassanak az erdélyi ugaron. Ma nem elég csak annyit tanulni és tudni, amennyit otthon apáinktól tanulhatunk el. Ma nyitott szemmel kell járunk s ha valahol valami hasznos és előnyös dolgot megtanulunk, akkor másnak tanítói és tanácsadói lehessünk.

Az ifjusági egyleteknek indítványoztam, hogy szerezzenek be könyvtárat, amely oda kösse a tagokat az egylethez. Csak akkor látogat el valahová szívesen az ember, ha tudja, hogy ez a látogatás javára szolgál. Aki megszereti a jó könyvek társaságát, az sohasem megy többé rossz barátok közé, ahol sokszor ölete is veszélyben forog.

Azt tapasztaltam, hogy falura legjobban megfelel a *Magyar Nép* könyvtára, mely mind népies tárgyú könyvekből van összeállítva s ennél fogva szinte nélkülözhetetlen az ifjusági

egylet helyiségében. Monológok, dialogok, egy és több felvonásos színművek, mesék, népmondák, elbeszélések, novellák, népdalok, regények, gazdasági tanácsok és verses könyvek között bőven lehet válogatni. A könyvtár 10 drb. bekötött könyvből áll. A könyvtár árát és a fizetési feltételekről a Magyar Nép kiadóhivatala tájékoztatja az érdeklődőket.

Körutazásom alkalmával 15 ifjusági egylet jegyeztette elő ezt az olcsó könyvtárat. A megrendeléshez szükséges összeget a legtöbb községben szindarabos mulatságok rendezésével állítják elő. Azonban Vadad ifjusága figyelemreméltó példát mutatott arra vonatkozólag, hogy nemcsak mulatságok rendezésével lehet anyagi alaphoz jutni, hanem sokkal gazdaságosabb uton is. Dániel Zsigmond unitárius igazgató-tanító vezetésével faiskolát létesítettek. Vadgyümölcsök magját elvetették s kis oltóalanyokat neveltek. Az erdőről gyűjtöttek fiatal vadtökéket s azokat is a faiskolába ültették. Ezeket a vadalanyokat beoltották nemes gyümölcsfák oltógalyaival és így rövid idő alatt a legkeresettebb gyümölcsoltványok birtokába jutottak. Ezeket az oltványokat eladták s csak a múlt évben is több mint 2000 leut termeltek ki így a faiskolából. Az ilyen vagyongyűjtést megpróbálhatja minden falu ifjusága, mert ennek nemes az az előnye, hogy pénze, tőkéje lesz az ifjúságnak, hanem az is, hogy az ifjak megtanulnak oltani, gyümölcsfákat ültetni és gondozni. Ez elfeledtetni velük a rossz barátok társaságát, a verekedést és a nemes munkával való foglalkozás az ök természetüknek vadfájába is nemes lelket olt be.

Magyar falvak jövő nemzedékei! Vegyünk példát felekezeti különbség nélkül a vadadi ifjúságtól. Mutassuk meg, hogy mi is tudunk jó kertészek, gondos gazdák és tanulni vágyó ifjak lenni. Ha minden magyar község ifjúságának lesz egy faiskolája és egy kis könyvtára, akkor én hiszem, hogy az erdélyi magyar falu egy lépéssel előbbre halad a művelődés és a gazdálkodás terén.

Az uton némelyek már elindultak. Sieszen mindenki, hogy ne maradjon el.

Kovács Domokos,
unitárius papnövendék

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Ifjúságunk jövője.

Az igazi út.

Évek óta szeretetteljes aggodalommal figyelem, hogy ifjúságunk miképen ítéli meg helyzetét, miben látja jövő feladatának lényegét, a mostani idők bizonytalanságában van-e bizalma a jövő iránt, lát-e utat maga előtt tehetségei érvényesítésére? Nem régen egyik derék erdélyi fiatal embernek, Mikó Imrének, „Az Erdélyi Falu és a Nemzetiségi Kérdés” címen egy figyelemreméltó, értékes kis könyve jelent meg és e könyv olvasása megnyugtató, hogy ifjúságunk tiszta szemekkel kezdi látni jövő feladatainak útját és bátor elhatározással kész vállalni a komoly, áldozatos munkát nagy feladatai betöltése érdekében. Mikó Imre könyve e bátor vallomással végződik: „A magyar intellektuel ifjúság pedig mit tehet? Beállunk közkatonának a magyar jövő: munkások és parasztok sorába s az ő érdekeik értelmi szolgálatában keressük le-tűnő középosztályunk új nemzedékének a jövő társadalmához való jogát”. Valóban ez az az igazi út, amelyen el kell indulnia ifjúságunknak.

Sok lelki vívódásába került ifjúságunknak míg felismerte rendeltetésének e helyes ösvényét s bizonyára még nagyon komoly munkára lesz szüksége, amíg feladata betöltésének programját tisztázhatja s még keservesebb küzdelmébe kerül, amíg a program megvalósítását valóban meg is kezdheti.

Emlékezünk arra az időre, amikor ifjúságunk megnyilatkozásaiban a multtal szembe forduló, éles bírálat, kiméretlen kritika szemrehányása nyilatkozott meg csupán. Nehéz, reménytelen helyzetbe került ifjúságunk lázadó elkeseredéssel fordult szembe az apák és nagyapák munkásságával, életével és minden megállapításából élesen hangozott fel a szemrehányás: A ti mullasztásaitok, könnyelműségetek, bölcsességeteknek hiánya a fő oka nyomorúságunknak. E kritikákban lehetett s volt is sok igazság, de volt bennük sok igazságtalanság is, amely fájdalmasan érintette az idősebb nemzedék szívét, annál is inkább,

mert a megrendítő történelmi helyzet veszteségei között anyagi erejében, munkásságában megtört idősebb nemzedék nem is annyira magáért, mint sokkal inkább gyermekeiért, ifjúsága megmentéséért aggódott s ifjúsága jövőjének biztosításáért hozott rendkívüli áldozatokat s igazán nem tehetett arról, hogy karja erőteljesen bizonyult ifjúsága könnyebb életének biztosítására. Bármennyire igaz, sőt szükséges is lehet azonban a kritika, de önmagában semmit sem segít, ha nem vezet át az alkotó munka útjára. Ismétlem, a féltő szeretet aggodalmával figyeltük, hogy megtalálja-e ifjúságunk ezt az utat és hol keresi ennek irányát?

A mult évek irodalma még e kérdésre nem adott tisztán csengő választ. Sokan voltak ifjaink között, akik a jövőt kereső úton nem láttak más útmutatást, csak a világforradalom izzó fényét. Jól emlékszünk egy regény hősére, aki elhagyva Erdély földjét, nekivágott annak a bizonytalan jövőnek, amelynek útját a vörös lángtenger mutatta meg. Éreztük, hogy ez az út nem lehet az igazi út. Népünk és ifjúságunk jövőjének útját nem ez a fény mutatja.

Ifjúságunk komolyabb része ime el is fordult ettől az irányvonalától. Odafordult a falu népéhez. Népünk szíve dobogását kezdte hallgatni és a néppel való érintkezés már kezdi visszaadni önbizalmát, elhivatottságának öntudatát, jövőbe vetett hitét.

Valóban ez az igazi út. Könyvünk szerzője egy nemes lelkű magyar főúrnak, Bánffy Ferenc bárónak hívására néhány társával együtt elindult ezen az úton és könyve mutatja, hogy a néppel való kapcsolatok megkeresése milyen drága indítást adott számára. Erdemes és szükséges, hogy az ifjúságunk által meglátott kérdésekkel mindnyújan foglalkozzunk. A következőkben azért reámutatni igyekszünk arra, hogy ifjúságunk nemes törekvéseinek támogatására mit tehetünk és mire kell vigyáznunk?

Mulató

HÁLA-DAL.

*En és a dalos pacsirta,
Mi testvérek vagyunk.
En és a dalos pacsirta,
Egy mezőben lakunk.
Külömbőség csak annyi köztünk,
Ő légben, fent dalol.
En pedig a barázdámban,
Itt, alol.*

*De egyért kél a mi dalunk:
És egyért az imánk,
Uram, dicsér a pacsirta:
És az is, aki szánt...
Háladal, mi kél a mezőn
Kenyér is itt terem.
Aldd meg ismét a mezőnket
Istenem.*

*Add áldásod megint Uram!
Simítsd a gond-redőt.
Hála neked, hogy elhozád
Ismét a zöld mezőt.
A pacsirta dala mellett,
Az első szent napon,
Imádsággal leveszem a
Kalapom.*

(Bencéd.)

Izsák Domokos.

Az ezüstoffó.

Hallgatag, kevés beszédű ember volt Tátika János uram. Azt tartották róla odalenn, Mátyus gyönyörű síkságán, az alsó Vág körül, hogy fősvény. Olyan fősvény, hogy még a szót is sajnálja mástól, azért beszél olyan keveset. Még sok más egyebet is tartottak Tátika Jánosról, amint képzelhetjük. Nevezetesen azt is, hogy töméntelenül gazdag ember: tizenkét zsák ezüsttallérja van.

Tátika János azonban erről is hallgatott, mogorva természetete szerint. Mert Tátika János halászmester volt, tehát éjszakáról éjszakára a hálóját leste, vajjon akad-e beléje hal. És hallgatta a vizet, a nádat, a csillagos éjszakát, ami mind csak hallgat vagy legföljebb is susog; azért lett olyan csöndes emberré lassanként Tátika János.

Már a szomszédja, Dalos Péter, egészen

más. Nem hiába hívják Dalosnak, majja veri a világot a nótájával, úgy kiabál hosszát odakünn, a verőfényes tarlón, szüntelenül talál vetni, ültetni, kapálni, gálálni s aratni és szüretelni valót.

Esténként, mikor Dalos Péter hazazik, Tátika János vállára veti a hálót; őkor indul munkába, mikor Dalos Péter elvégezte a magáét. Ilyenkor találkoznak utcasarkon, szóba is állanak egymással.

— Mit ígér a vetés? Nincs-e üszög? a kapások? — kérdegeti Tátika János.

Dalos Péter már akkor kidalolta a zőn a szíve örömét, hát a Tátika János mára csak panaszt tartogat. A gazdaen úgysis többnyire tele van panasszal. Hát azóta, hogy a pogány török megszállotta Mátyus földjét is!

— A kukorica csak megvóna — vátgatja kelletlenül a vállát Dalos Péter. — a mák... A lencse... A kender! Tátika szomszéd!

Tátika János kineveti. Ha csak ennyi baj!

— Te is azt szeretnéd, hogy az ablakod nőjjön a krumpli.

Dalos Péter megneheztel. Könnyű esni lódni az olyan gazdag embernek, akinek tizenkét zsák ezüsttallérja van!

Lehet, hogy csakugyan volt Tátika Jánosnak tizenkét zsák tallérja. Hogy csakugyan gazdag ember volt. Mert a következő tavaszon egyszer csak nekiesett öreg házá és úgy széjjelszedte, mintha soha ott se áll volna. Ellenben a helyén hirtelenébe olyan házat emelt, hogy Dalos Péter azt egyszer kastélynak nézte ijedtébe.

A Tátika János új háza tornáccal épült a végibe nagy csűr, magtár, istálló. Ilyet csak gazdag ember építhet. Dalos Péter ámul nézegette az épülő kastélyt.

— Ugyan mibe töri a fejét a fősvény Tátika? Hogy egyszerre ilyen tékozló lett. Talán aranyhalat fogott a Vágban?

Tátika János nem fogott aranyhalat. Vágban csak ezüstpikkelyes halak úszkáltak. Azonban lehet, hogy azoktól kapta ezüsttallérjeseit, mert mihamar kisült, hogy mibe a fősvény kónok fejét Tátika János.

Abba törte, hogy az új lakóháza tetője csupa tiszta színezüst tallérral verette. Hát tizenkét zsák tallér tehát nem volt mese; hanem előkerült, hogy a Tátika János kastélyát

födje. Az egész környék elképedt. Ilyen világcsudát csakugyan nem is láttak még a Mátyus földjén! Hogy ezüsttallérral rakják ki valakinek a háza tetejét! Hol is vették? Táján fölbredtek a mesék tündérei, azok hozták, valahonnan az Operenciák felől, az égbenyülő hegyek mélyéből.

Dalos Péter azt nem is állhatta szó nélkül. Egy este Tátika János odatámaszkodott a kapufélfához és miután hosszasan megbámulta maga is az új ház tetején ragyogó tallérok sokaságát, dölyfösen feszítette ki a mellét, mintha nemcsak az ezüsttető, de az egész világ az övé volna. Dalos Péter csakúgy összehúzta magát házikója eresze alatt. Azt bizony nem ezüsttallérral, csak száraz náddal tetőzték be. A nádért nem kell a Vágból ezüsthalat fogni, a parton vághatja az ember rendre, akármikor.

— Hát bizony nem akárki zsindelezheti ezüsttallérral a házat! — dicséri a szomszéd kastélyát Dalos Péter.

Tátika János még büszkébben feszíti ki a mellét. Jól esik neki a dicséret. Mintha csak hájjal kenetnének.

— Meghiszem azt! — feleli gögösen. — Majd megnézheti Mustafa ő kegyelme is, az érsekújvári basa.

Arra Dalos Péter egy kicsit meghökken.

— A basa! ijedezik. — Csak nem készül erre felé?

— Dehogynem! Éppen idejön, látogatába. Hozzám. Az új kastélyomba. Illendő volt hát, hogy magam is rendbeszedjem a házamat olyan nagy úr kedvéért.

Dalos Péter csöndesen megesóválja a fejét. Azt gondolta, hogyha ő neki tizenkét zsák ezüsttallérja volna, akkor nem födetné be a házat ezüsttallérral, hanem legföljebb is cserépszindellyel. Az érsekújvári török basa kedvéért semmi esetre se. Már a magyar királyért... Az már más. Dalos Péter nagyot hümmögött.

— Hm. Hm.

— Mit morog kegyelmed, Dalos szomszéd!

— Hát... csak az jutott az eszembe, hogy nem jó ám az emernek akárki előtt azal dicsekedni, hogy sok pénze van.

— Akárki? — méltatlankodott Tátika János. — Az érsekújvári basa ő kegyelme nem is akárki.

Dalos Péter nevetett.

*nátha, torok és mandulagyulladás
elkerüli, ha rendszeresen szopogat
Anacot-pastillát*

— Hát nem ám. Nem akárki. Hanem basa. Török basa. Tisztesség nem esik — szólván.

És csöndesen befordult nádfüdeles házikója udvarára. Nyilván nem is sejtette, milyen jó tanácsot adott Tátika Jánosnak. De a jó tanács rendszerint csak az okos embernek használ. Már pedig, aki ezüsttallérral vereti ki a háza tetejét, az bizonyosan gazdag ember ugyan, de semmi esetre se okos ember.

Azonfölül meg Tátika János, amint tudjuk, egy kicsit kevély ember is volt s a kevélység se az okosok tulajdonsága. Tátika János nemhogy megfontolta volna azt, amit Dalos Pétertől hallott, inkább bosszankodott rajta.

— Még hogy ne dicsekedjem? Persze, irigyeli ökelme az ezüsttetőt! Hehehe! Ne dicsekedjem? Azt szeretném tudni, miért ne dicsekedjem?

Na, ha csak azt szeretete volna tudni Tátika János, hát ez az óhajta mihamar be is teljesedett. Hamarosan megtudta, miért nem jó a gazdagsággal dicsekedni. Negyednap ugyanis csakugyan megérkezett a hatalmas Mustafa, az érsekújvári basa a végett, hogy Tátika Jánost meglátogassa újonnan épült kastélyában. Persze, Mustafa basa nem egymagába érkezett; nagy csapat török lovas kísérete ő kegyelmét: bégek, spábik, janicsárok. Paripáik táncoltak, csótárjuk, fegyverük csörgött. Nagy jórendbe sorakoztak föl a basa mögött, míg Mustafa kegyesen meghallgatta a Tátika János alázatos köszöntését, amivel új hajlékába hívogatta a nagyhatalmú urat.

— Házam minden lakója boldogan köszönt, dicső nagyúr! — szavalta Tátika János. — A te dicsőséged ragyogóbb, mint hajlékomon a tető!

Mustafa basa fölpillantott a ragyogó háztetőre. Elégedetten mosolygott.

— Látom, hogy emberséges ember vagy, ha gyaur vagy is!

A török tudniillik mindenkit gyaurnak, vagyis hitetlennek tart, aki nem török. Mustafa pasa persze török volt. De azért nagyon szívesen el-elmulatgatott a hitetlen gyaurnakutyákkal, ahogy a magyarokat címezgette. A Tátika János ezüsttetejű házában Tátikáné nemzetesasszony tyúkkal, kaláccsal, piros almával, túrós csuszával várta a nagy urat. A terített asztal mellett nagyon jó kedvre kerekedett Mustafa basa. Nem győzte dicsérni a sok jó sültet, főztet, amivel ugyancsak megtömté a bendőjét. Azalatt lovaskatonái odakünn tanyáztak, a ház körül, gondoskodott róluk is Tátika János, nehogy valamiben hiányt szenvedjenek. Mikor a lakomának vége lett, felszedelőzködött Mustafa basa.

— Gyerünk haza!

A házigazda kikísérte az udvarra, ahol már ott várta fölnyergelve kedves szürke paripája. Negédesen rugta az udvar homokját, de Tátika János most nem azt nézte. Ámuló szeme odatapadt új kastélya tetejére Megdörzsölte a szemét.

— Milyen bolond is az ember, ha így teleeszi, teleissza magát! — nevetett. — Még a maga házát se látja!

De bizony jól látta a maga házát Tátika János, akármilyen tele volt is a bendője túrós csuszával és a szíve kevélységgel a miatt, hogy olyan hatalmas úr a vendége. Tátika János jól látott, vagyis jól nem látta a maga házát. A ragyogó ezüst háztetőnek ugyanis sehol se volt már akkor se híre, se hamva. A töméntelen ezüsttallér az utolsó darabig úgy eltűnt az új kastély tetejéről, mintha soha ott se lett volna, vagy mintha a föld vagy a Vág nyelte volna el.

Pedig se a Vág, se a föld nem nyelte el.

A derék török vitézek, a spáhik és a jarok iszákjai nyelték el, szépen, sorban. Egyenként, sőt tizenként és százanként a török vitézek szedték széjjel a tető ezüsttallérait. Még a bég urak is segítettek nekik, hiszen az ezüsttallért az igazhívő se veti amint tudjuk. Nem felejtettek ott a egyetlen-egyét se.

— Az ezüsttető!... Az ezüsttető!... sóhajtgatta keservesen Tátika János. — Vá lett az én szép ezüsttetőm!

Mustafa basa jókedvűen nevetett. Ő tudta, hogy hová lett az ezüsttető. Csak szavába került volna, hogy előkerüljen a tallérok. De azt az egy szót Mustafa basa nem mondta volna a világért. Nehezen gott a nyelve, nagyon jól lakott. Megvere szürkéje nyakát s lassan kocogott ki az udvarból, mintha mindent a legjobb rendben hagyott volna hátra Tátika Jánosnál. Hát megdörzsölte a szemét, csapzottan szegyenkezett a födétlen udvarra. Olyan volt, mint a szegény koldus, akiről a szomszédok húzták a ruhát.

És míg a fületövét vakargatta Tátika János, alázatosan hajtogatta meg a fejét a falon túl a Péter nádfődeles vityillója felé. Szegyenkezett, hogy a mulkor olyan gögösen dicsérette. Szegyenletette, hogy Dalos Péternek igy volt: nem jó akárki előtt dicsékedni az embernek a gazdagságával. Senki előtt se jó dicsékvő ember többnyire pórul jár.

— Gazdag?... — tűnődött Tátika János. — Azt hiszem, Dalos Péter a gazdag, nem csak az okos ember gazdag. És okos ember nem zsindelyezi ezüsttallérral a házát. Ha csak a cseréppel. Vagy épp subogó náddal. Mert az ezüstöt a jó Isten nem háztetőnek teremti.

Lőrinczy György

Apróságok Adomák

Tölgyfa, mint örökös. Az Északamerikában levő Georgia városban egy ezredes végrendeletileg a kertjében levő tölgyfára hagyományozta azt a területet, amelyben a fa áll. A végrendelet szerint a földet a csurgótól mérve 3 méter távolságig a tölgyfa örökölte. — A

tölgyfa által örökölt terület kerítéssel vették körül.

Falusi ember műkedvelői előadásra készül.

Egy vidéki gazda a szomszéd faluban tartandó műkedvelői előadásra készül. A meghívón betűzgeti a szindarab szövegét és szereplőit. Hosszas gondolkodás után így szól a feleségéhez:

— Csak pakolj fel két nyeret s egy jó darab szindarabot, hogy ne éhezünk.

— De minnek viszünk ételt oda? — teszi fel a kérdést az asszony.

— Hát az van ide írva a második pirosra, hogy a második harmadik felvonás között teljes nap mulik el — adja a választ gazduram,

Tudósítások

Minden anacskeo levelezés mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

G. T. A csiperkegombát a szabadban legcélszerűbben magasabb fal árnyékában vagy pedig fák alatt termelhetjük. Mindazonáltal napos helyen is termelhetünk gombát. Ebben az esetben szalmaborítással kell a gombaágyat takarni, hogy az árnyékolva legyen és egyenletes nyirkossága megmaradjon. Ezenkívül a nagyobb esők ellen deszkatefővel is el kell látni a gombaágyat. A szabadban 30 centiméter mély, 1 méter széles árkot tetszés szerinti hosszúságban kell kiásni és abba helyezzük el az előzetesen elkészített lótrágyát. A trágya tetejére kell kiszórni a gombaacsirát és földdel egész vékonyan el kell fedni. A gombatermesztést könyvből kell megtanulni.

E. M. Mint írja, tavaly istállója fedelére szekér kereket helyezett, hogy arra a golya fészket rakjon. Tudósítása szerint a golyák kerültek is a fészket helyét, azonban nem raktak a kerekre fészket. Szomszédja azt állítja, hogy a golyák azért nem telepedtek meg a fedélre helyezett kereken, mert a kereken vasabroncs volt és a golyák a vasabronccsal ellátott kerekre nem építenek fészket, mert fölnek a villámosapástól. Ez a feltevés nem állja meg a helyét, legalább is nem lehet bizonyítani. Inkább valószínűnek tartjuk, hogy a kereken levő vasabroncs a napfényében ragyog és ez zavarja el a golyákat. Köztudomásu ugyanis, hogy a madarak a fényes vagy a feltűnően fehér színektől

általában félnek. Így például kukoricatáblákat úgy szoktak megvédeni a varjúk kártevésétől, hogy a szélső tövekre tükör eserepeket akasztanak, vagy a tábla szélére kihajló leveleket bemeszelek. Idén a kereken levő abroncs valószínűleg megrozsdásodott és nem fog fényleni. Ha pedig fénylenék, mázolja be valamilyen festékkel. Ha a golyák idén sem telepednek meg a kirakott kereken, a hely fekvésével nincsenek megelégedve.

K. J. Holló. A tyukok baromfi kolerában betegedtek meg. A nemes baromfiak ellenállóképessége kisebb, mint a parlagi fajtáké. Ajánljuk, alkalmazzon védőoltásokat kolera ellen. Az oltóanyag ára egy lej darabonként. Beszerezhető a Laboratorul de Microbiologie-nál Cluj-Kolozsvár Abator (Vágóhid). Más megelőző intézkedés nem igen van, mint a tisztaság, jó és bő takarmányozás, a beteg állatok elkülönítése és az idegenből vásárolt tenyészállatok vesztégzárolása.

Özv. B. M.-né. E családi kérdésnek a legegyszerűbb megoldása az volna, hogy a kérdezett második férj vagyonának egy részét feleségének adományozza, vagy pedig ha ez előnyösebb volna és inkább megfelelné, a felesége kis lányának. Ha az ajándékozás véglegesen be van vezetve a telekkönyvi hatóságnál is, úgy kétséget kizáróan a családi ellentét kiküszöbölhető lesz. Más, alkalmasabb megoldás most nem mutatkozik.

Helyreigazítás. Mult számunkban közöltük azon gyógynövények neveit, amelyek ezidén keresettek és amelyeket azért gyűjteni érdemes. Azok sorában említve volt az árva csalán (gyökér nélkül), hát ez tévedés, mert e helyett az árvacskát (császárszakkált) kell érteni. Ezt kell gyűjteni gyökér nélkül, míg az árva csalánból (dongóvirág) csak a virágokat zöld rész nélkül kell gyűjteni. Annak szárított állapotban is szép fehérszínűnek kell lenni, mert a megbarnultnak nincsen értéke. P. B.

Tanuld meg!

Hogyan biztosítjuk a kisgyermek nyugodt álmát. Lapunk előző számában írtunk arról, hogy a kisgyermeket éjszaka nem szabad szoptatni. Legtöbb anyának ugyanis rossz szokása, hogy ahányszor gyermeke éjjel felébred, táplálja. A gyermek hamar megszokja, hogy éjszaka nem kap enni s így az anya is kipihenheti magát ha gyermeke egyébként nyugodtan alszik. A nyugodt álm biztosításának is megvan a maga módja!

A kisgyermek rendszeren akkor ébred fel, mikor vizes. Mivel a kisgyermek vizelettartó hólyagja gyenge és érzékeny, úgy kell fektetni, hogy a vizelet ne nyomja a hólyag száját. Ennek nagyon egyszerű módja az, hogy a bölcső vagy ágyacska talpa vagy lába alá, a gyermek lábfelelő részén, 10 centiméter vastag fahasábol teszünk. Így a gyermek lábai fejevel kerülnek egy magasságba. Ezáltal a vizelet a hólyag felső részében helyezkedik el és nem

nyomja az érzékeny hólyag-száját. A gyermek nem vizelet és a száraz ruhákban nyugodtan alszik. Ez az eljárás sikerrel alkalmazható érzékeny hólyagu felnőtteknél is.

Más szer borjuk hasmenése ellen. Közöltük ebben a rovatunkban, hogy borjuk hasmenése ellen kitűnő sikerrel alkalmazzák a német gazdák a bagólevet. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a németek még a következő módon előzik meg a szopóborjuk hasmenését.

A borjunak születése után egy órával egy kávéskanél kreolint, vagy lizolt adnak be. Másod és harmad napon reggel és este 1—1 kanállal kap a borju a szerből. A kreolint, vagy lysolt higitatlanul kell adni a borjunak. A szer beadásakor ügyelni kell, hogy a kanál ne csússzék le a borju torkán. Tapasztalat szerint az eljárás minden esetben tökéletesnek bizonyult.

A szerkesztőasztal felel:

GYALLAY DOMOKOS

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ:

Egész évre . . . 500 L. Félévre 260 L.

Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutalványszámot.

Szerkesztői hírek

Könyvnaptárunk szétküldése folyik. Azoknak, akik januárban és februárban rendezték előfizetési díjaikat, könyvnaptárunkat már megküldöttük. Most azoknak küldjük, akik márciusban kifizetik hátralékaikat. Felhívjuk előfizetőink figyelmét arra, hogy mielőbb küldjék be hátralékos díjaikat, mert annál hamarabb jutnak könyvnaptárunkhoz. A hátralékosok számára újból megkezdettük a kitöltött postautalványok szétküldését. Kérjük, küldjék be azok felhasználásával mielőbb hátralékaikat.

T. L. Kovászna, K. Gy. Olthéviz, B. K. Marosludas, A. I. Nagyszentmiklós, J. J. Csikszentgyörgy, V. D. Érszentkirály, Sz. F. Zilah, P. A. Magyarpécska.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Sz. I. Szinérváralja. A kérezt bankház megszűnt, azért nem válaszolt levelére. Sajnos, nem sok reménye lehet arra, hogy a huzás eredményét megtudja, mert közvetlenül Belgiumba kell fordulnia a kötvényen levő cím szerint. Közelebbit nem tudunk ez ügyben válaszolni.

S. N. M. Gencs. A „Registru Special“-t itt Kolozsváron a Boros papirkereskedés árusítja. Címe: Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Ferdinand (v. Wesselényi utca). Szilágymegye részére Seres

Samu könyvkereskedő Zalău-Zilah. Szíveskedjék tehát a megadott címek valamelyikéhez fordulni. Miután az egyes pénzügyigazgatóságok más módszer szerint kezelik, leghelyesebb, ha Seres céget keresi meg levélelileg.

T. I. Hatolyka. Nyugdíjgyó iránti kérésével forduljon dr. Willer József képviselőhöz az alábbi címen: Partidul Maghiar Bucuresti III. Str. Clemenceau No. 11., et. I., aki kérdésére pontos felvilágosítást fog adni. Levélben hivatkozzék lapunkra s válaszbélyeget mellékeljen.

M. M. Torja. Köszönjük a bejelentett két új előfizetőt. Miután a „Szegény ember gazdasága“ c. könyv nem a mi kiadásunk, helyette Cs. Lázár: Mezőgazdasági utmutató c. könyvet küldöttük el az Erdélyi regék és népmondákkal együtt.

„Póstamesternő“. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

A következő befolyt pénzyugtázzuk: M. S. Szilágyi resztur 150, P. F. Droogenbos 300 (r. 1933. ápr. 1-ig), St. és Cég Kovászna 150, G. G. Pisk 1933 márc. 15-ig 198 lej kért id. V. I. Nagybánya 150, G. falváról: K. M. 150 és K. T. S. M. Atyha a jelzett összeg mai napig nem érkezett be. N. Marosgalonya 150, D. A. Sárj tak 75, Sz. M. Olthéviz 150, J. Olthéviz 130 (r. 1933. dec. 31-ig), A. J. Nagybánya 150, C. M. F. sóbánya 150, K. K. Szatmár N. Gy-né Szilágyosmlyó 100, J. Szilágygörcsön 100, ifj. M. Domokos 150, B. J. és L. D. Székelyszentkirály 150—150, M. Oklánd 150, F. D. Székelyszenterzsébet 150, B. B. Bena 100 lej.

A KÁR HASZONNAL JÁR

Ha gyümölcstermése védekezés híján eddig elpusztul, okuljon a kárból és védekezzen rendszeres munkával, mert a megvédett gyümölcs a legnagyobb haszon. Most rügfakadás előtt egyellen

NOVENDA

permetezéssel pusztítson el minden áttelelő álcát, petét és gombabetegséget. Még ma rendelje meg a szükséges kérgyümölcsfakarbolineumot a

NOVENDÁT

a legközelebbi lerakatnál és ha ennek a címét nem tudja forduljon a vezérképviselőhöz, a

Frederic Spodheim és Társa céghez Bucuresti 2., B-dul Elisabeta

vagy a

„MAGYAR NÉP“ Szerkesztőségéhez Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5